

Eveline T. Feteris

Hukuki Argümantasyonun Temelleri

Eveline T. Feteris: *Amsterdam Üniversitesi Konuşma İletişimi, Argümantasyon Teorisi ve Retorik Bölümü'nde* öğretim üyesi olarak görev yapıyor. *Argümantasyon ve Retorik Grubu* (Argumentation & Rhetoric Group-ARGA) adlı bir araştırma programı ile *International Learned Institute of Argumentation Studies* (ILIAS) adlı bir araştırma enstitüsünün üyesi. *Metin ve İletişim* başlıklı yüksek lisans programının yöneticiliğini yapıyor. Araştırma alanları; argümantasyon teorisi, hukuki argümantasyon teorisi ve görsel argümantasyon. Yazar daha önce Lethbridge ve Lund üniversitelerinde misafir öğretim üyeliği de yaptı.

Feteris çok sayıda kitabın ve uluslararası dergilerde yayımlanmış makalenin yazarı, yine çok sayıda derlemenin editörü. 1999 yılındaki ilk edisyonu Çince, İspanyolca ve Türkçeye de çevrilmiş olan bu kitabın yanında en önemli eserleri arasında şunlar bulunuyor: E.T. Feteris, H. Kloosterhuis, H.J. Plug (ed.), *Argumentation and the Application of Legal Rules*, Amsterdam: Sic Sat, 2009; E.T. Feteris, B.J. Garssen, A.F. Snoeck Henkemans (ed.), *Keeping in Touch with Pragma-Dialectics*, Amsterdam: John Benjamins, 2011; C. Dahlman ve E.T. Feteris (ed.), *Legal Argumentation Theory: Cross-disciplinary Perspectives*, Dordrecht: Springer, 2013; E.T. Feteris, H. Kloosterhuis, H.J. Plug, C.E. Smith (ed.), *Legal Argumentation and the Rule of Law*, Lahey: Eleven, 2016.

Ertuğrul Uzun: Hukuk felsefesi ve sosyolojisi doçenti. 1999'da Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun olduktan sonra 2016 yılına kadar öğretim elemanı olarak çalıştı. Kaleme aldığı *Hukuk Göstergebilimi* (Nora 2017), *Hukuk Metodolojisinin Sorunları* (Nora 2018) gibi kitapların yanında Hans Kelsen'den *Saf Hukuk Kuramı* (Nora 2016) ve Ronald Dworkin'den *Hukukun Hükümranlığı* (Nora 2017) gibi eserleri Türkçeye çevirdi. Eveline T. Feteris'in *Hukuki Argümantasyonun Temelleri* kitabının orijinal ilk edisyonunun çevirisi ise 2010'da (Paradigma) yayımlanmıştı.

PİNHAN YAYINCILIK

Litros Yolu, Fatih San. Sitesi No: 12/214-215

Topkapı/Zeytinburnu İstanbul

Tel: (0212) 259 27 60 Faks: (0212) 565 16 74

www.pinhanyayincilik.com

info@pinhanyayincilik.com

Sertifika No: 40676

Kaynak metin: *Fundamentals of legal argumentation: A Survey of Theories on the Justification of Judicial Decisions (Argumentation Library)*, Eveline T. Feteris, Springer, 2nd ed., 2017.

© Pinhan Yayıncılık, 2019

Türkçe çeviri © Ertuğrul Uzun 2019

Birinci Basım: Ekim 2019

Genel Yayın Yönetmeni: Mahmut Sever

Çeviri Editörü: Gökhan Yavuz Demir

Kapak Tasarımı: Mahmut Sever

Dizgi: Özlem Sümbül

Teknik Hazırlık, Baskı ve Cilt:

Yaylacık Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.

Litros Yolu Fatih San. Sitesi No: 12/197-203

Topkapı-İstanbul Tel: (0212) 567 80 03

Sertifika No: 44865

Pinhan Yayıncılık: 211 Hukuk Dizisi: 7

ISBN: 978-605-7768-01-8

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında gerek metnin, gerek görsel malzemenin yayınevinden izin alınmadan herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması ve dağıtılması 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun hükümlerine aykırıdır ve hak sahiplerinin maddi ve manevi haklarının çiğnenmesi anlamına geldiği için suç oluşturur.

Hukuki Argümantasyonun Temelleri

Yargı Kararlarının Gerekçelendirilmesi Teorileri
Hakkında Bir Araştırma

Eveline T. Feteris

Türkçesi: Ertuğrul Uzun

(Orijinal ikinci baskıdan Türkçeye tercüme edilmiştir)

İçindekiler

Önsöz

Giriş

1. Bölüm

Hukuki Argümantasyon ve Hukuki Yorum

1.1 Giriş

1.2 Hukuk Kurallarının Uygulanmasındaki ve Yorumlanmasındaki Temel Sorunlar

1.2.1 Açık Davalar ve Çetin Davalar

1.2.2 Hukuk Kurallarının İstisnaları: Çürütülebilirlik ve İstisna Sebepleri

1.2.3. Hukuk Kuralları ile Hukuk İlkeleri Ayırımı

1.2.4 Normlar Arasındaki Çatışmaların Çözümü: Çatışma Kuralları, Tartma ve Dengeleme

1.2.5 Hukuk Kurallarının, İlkelerin ve İçtihatların Hukuki Gereçelendirmedeki Argümanlar Olarak Statüleri

1.3 Yorum Metotları, Hukuki Akıl Yürütme Türleri ve Yargı Kararlarının Gereçelendirilmesi

1.3.1 Hukuki Yorum Metotları ve

Hukuki Akıl Yürütme Türleri

1.3.2 Hukuki Gereçelendirmede Yorum Stratejileri ve Argümantasyon Kalıpları

1.4 AB Hukuku ve Uluslararası Hukuk Bağlamında Hukuki Yorum ve Argümantasyon

1.5 Hukuki Yorum ve Hukuki Gereçelendirme:

Argümantasyon Mahiyetindeki

Bir Faaliyet Olarak Hukuk

Kaynaklar

2. Bölüm

Hukuki Argümantasyona Mantıkçı Yaklaşım

2.1 Giriş

2.2 Mantıki Geçerlilik ve Hukuki Argümantasyonun Kabul Edilebilirliği

2.3 Çeşitli Mantık Teorileri

2.4 Hukuki Argümantasyonun Mantıki Analizi

2.5 Mantığın Hukuki Argümantasyon İçin Önemine Dair Tartışma

2.6 Yapay Zekâ ve Hukuk Yaklaşımlarında Mantığın Hukuki Gerekçeleştirilmedeki Rolü

2.6.1 Hukuki Akıl Yürütmenin ve Hukuki Argümantasyonun Çürütülebilirliği

2.6.2 Çatışan İddialar, Kurallar ve Yorumlar Hakkındaki Çürütülebilir Akıl Yürütme İçin YZ ve Hukuk Modelleri

2.6.3 Çürütülebilirlik ile Argüman Şemaları için YZ ve Hukuk Modelleri

2.6.4 Diyalog ve Aracılık Sistemlerindeki Çürütülebilir Akıl Yürütme İçin Geliştirilmiş YZ ve Hukuk Modelleri

2.7 Sonuç

Kaynaklar

3. Bölüm

Toulmin'in Argümantasyon Modeli

3.1 Giriş

3.2 Toulmin'in Argümantasyon Modeli ve Hukuki Argümantasyonun Analiz ve Değerlendirilmesi

3.3 Toulmin'in Modelinin Teorik ve Pratik Hukuki Argümantasyon Literatüründeki Uygulamaları

3.4 Yapay Zekâ ve Hukuk Literatüründe Toulmin'in Modelinin Daha İncelikli Hâle Getirilmesi ve Genişletilmesi

3.5 Sonuç

Kaynaklar

4. Bölüm

Perelman'ın Yeni Retoriği

4.1 Giriş

4.2 Perelman'ın Genel Argümantasyon Teorisi

4.3 Perelman'ın Hukuki Argümantasyon Teorisi

4.4 Perelman'ın *Yeni Retorik*'inin Hukuki Argümantasyon Literatüründeki Uygulamaları

4.5 Sonuç

Kaynaklar

5. Bölüm

Habermas'ın İletişim Rasyonallitesi Teorisi

5.1 Giriş

5.2 Habermas'ın Tartışma Teorisi ve Rasyonel Konsensüs

5.2.1 Rasyonel Pratik Tartışma Teorisi ve Ahlaki İddiaların Rasyonel Kabul Edilebilirliğinin İletişim Karakteri

5.2.2 Rasyonel Ahlaki Tartışma ile Hukuktaki Rasyonel Tartışma Arasındaki Bağlantı

5.3 Hukuki Tartışma ile İletişimin İdealleştirilmesi Arasındaki Tamamlayıcılık İlişkisi

5.3.1 Hukuk, Ahlak ve Hukuki Tartışma ile Ahlaki Tartışma İlişkisi

5.3.2 Kurumsallaşmış Rasyonel Tartışma Olarak Hukuk

5.3.3 Hukuki Tartışmanın Standardı Olarak Rasyonel Tartışma İdeali

5.4 Sonuç

Kaynaklar

6. Bölüm

MacCormick'in Yargı Kararlarının Gerekçelendirilmesi Teorisi

6.1 Giriş

6.2 Hukuka ve Hukuki Gerekçelemeye Kurumsal Yaklaşım

6.3 Evrenselleştirilebilirlik ve Dedüktif Gerekçeleme

6.4 İkinci Düzey Gerekçeleme

6.5 Sonuççu Argümanlar

6.6 Tutarlılık Argümanları

6.7 Uyumluluk Argümanları

6.8 Sonuç

Kaynaklar

7. Bölüm

Alexy'nin Usuli Hukuki Argümantasyon Teorisi

7.1 Giriş

7.2 Genel Pratik Tartışma Teorisi

7.2.1 Genel Pratik Tartışma Kuralları

7.2.2 Pratik Rasyonalite ilkeleri

7.2.3 Tartışma Kurallarının Gerekçelenirilmesi

7.3 Hukuki Argümantasyon Teorisi

7.3.1 Dahilî Gerekçeleme Kuralları

7.3.2 Hariçî Gerekçeleme Kuralları

7.4 Hukuki ve Genel Pratik Tartışma:

Özel Görünüm Tezi

7.5 Rasyonel Hukuki Gerekçeleme Metodu Olarak Tartma ve Dengeleme

7.5.1 Alexy'nin Dengeleme Teorisi

7.5.2 Dengeleme Teorisindeki Diğer Gelişmeler

7.6 Sonuç

Kaynaklar

8. Bölüm

Aarnio'nun Hukuki Yorumların Gerekçelenirilmesi Teorisi

8.1 Giriş

8.2 Hukuk Normlarının Yorumu

8.3 Yorum Görüşünün Gerekçelendirilmesi

8.3.1 Gerekçelendirmenin yapısı

8.3.2 Dahilî ve haricî gerekçelendirme

8.4 Hukuki Yorumların Rasyonalitesi ve Kabul Edilebilirliği

8.5 Hukuki Yorumların Rasyonalitesi

8.5.1 Tartışmaların Rasyonalitesiyle İlgili Kurallar

8.5.2 İspat Yüküyle İlgili Kurallar

8.5.2.1 İspat Yüküyle İlgili Usuli Kurallar

8.5.2.2 İspat Yüküyle İlgili Maddi Kurallar

8.6 Hukuki Yorumların Kabul Edilebilirliği

8.6.1 Yaşam Biçimleri ve Hukuki Yorumların Kabul Edilebilirliği

8.6.2 Muhatap Kitle ve Yaşam Biçimi

8.6.2.1 Somut Muhatap Kitle

8.6.2.2 İdeal Muhatap Kitle

8.7 Sonuç

Kaynaklar

9. Bölüm

Peczenik'in Hukuki Transformasyonlar ve Hukuki Gerekçelendirme Teorisi

9.1 Giriş

9.2 Transformasyonlar ve Yargı Kararlarının Gerekçelendirilmesi

9.3 Hukuk Kurallarının Uygulanmasının Gerekçelendirilmesi: Hukuki Gerekçelendirme

9.3.1 Hukuka Transformasyon

9.3.1.1 Kategori Transformasyonu

9.3.1.2 Ölçüt transformasyonu

9.3.2 Hukukun İçerisindeki Transformasyon

9.3.2.1 Kaynak Transformasyonu

9.3.2.2 Genel Norm Transformasyonu

9.3.2.3 Karar transformasyonu

9.4 Hukuki Başlangıç Noktalarının ve Tartışma

Kurallarının Gerekçelendirilmesi:

Derin Gerekçelendirme

9.4.1 Hukuki Argümantasyonun Rasyonalitesi

9.4.1.1 D-rasyonalite ve Tutarlılık

9.4.1.2 T-rasyonalite ve Rasyonel Konsensüs

9.4.2 Hukuk İdeolojisi

9.5 Hukuki Gerekçelendirmede

Rasyonalite ve Tutarlılık

9.6 Sonuç

Kaynaklar

10. Bölüm

Hukuki Argümantasyonda Pragmatik-Diyalektik Yaklaşım

10.1 Giriş

10.2 Pragmatik-Diyalektik Argümantasyon Teorisi

10.2.1 Pragmatik-Diyalektik Argümantasyon Teorisinin

Metodolojik Başlangıç Noktaları

10.2.2 Argümantasyon Mahiyetindeki Tartışmaların Analiz ve

Değerlendirilmesi

10.3 Pragmatik-Diyalektik Hukuki Argümantasyon

Araştırması

10.3.1 Pragmatik-Diyalektik Hukuki Argümantasyon

Araştırmalarındaki Gelişmeler

10.3.2 Pragmatik-Diyalektik Hukuki Argümantasyon

Araştırmasındaki Araştırma Soruları

10. 4. Argümantasyon Faaliyeti Tipi Olarak Hukuki Gerekçelendirme ve Hukuktaki Eleştirel Tartışmanın

Kurumsal Sınırları

10.4.1 Argümantasyon Faaliyeti Tipi Olarak Hukuki

Gerekçelendirme

10.4.2 Hukuktaki Eleştirel Tartışmanın Kurumsal Sınırları:

Hukukta İhtilafın Halline Dair Usul ve Kurallar

10.5 Hukukta Görüş Farklılıklarının Giderilmesinde Yargıcın Rolü

10.5.1 Görüş Farklılıklarında Yargıcın Diyalektik Konumu

*10.5.2 Tartışma Aşamalarının Sonuçlarına Ulaşılmasında Yargıcın
Diyalektik Rolü*

10.6 Hukuki Gereçelendirmede Prototip Mahiyetindeki Argümantasyon kalıpları

*10.6.1 Açık Davalar ile Çetin Davalarda Bulunan Prototip
Mahiyetindeki Kalıplar*

*10.6.2 Hukuk Kuralının Uygulanabilirliğinin Uyuşmazlık Konusu
Edildiği Çetin Davalarda Prototip Mahiyetindeki Kalıplar*

10.7 Farklı Yorum Metotlarına Dayanan Prototip Mahiyetindeki Kalıpların Geliştirilmesi

*10.7.1 Analoji Argümantasyonuna Dayanan Prototip
Mahiyetindeki Kalıplar*

*10.7.2 Teleolojik-Değerlendirmeci Argümantasyona Dayanan
Prototip Mahiyetindeki Kalıplar*

10.8 Tartma ve Dengelemeye Dayanan Prototip Mahiyetindeki Kalıplar

*10.8.1 Tartma ve Dengelemeye Dayanan Prototip Mahiyetindeki
Genel Argümantasyon kalıpları*

*10.8.2 Tartma ve Dengelemeye İlişkin Prototip Mahiyetindeki
Argümantasyon kalıplarının Teleolojik-Değerlendirmeci
Argümantasyon Çerçevesinde İçeriklendirilmesi*

10.9 Sonuç

Kaynaklar

11. Bölüm

**Farklı Ülkelerde ve Hukuk Sistemlerinde Hukuki
Gereçelendirmedeki Hukuki Argümantasyon Yaklaşım ve
Çalışmalarına Dair Bir Derleme**

11.1 Giriş

**11.2 Faklı Araştırma Geleneklerindeki Hukuki
Argümantasyon Araştırması**

11.3 Kıta Avrupası Hukuk Geleneğindeki Hukuki

Argümantasyon Çalışmaları:

Avrupa ve Latin Amerika

11.3.1 Kuzey Avrupa'daki

Hukuki Argümantasyon Çalışmaları

11.3.1.1 Fransa'daki ve Fransızca Konuşulan

Bölgelerdeki Çalışmalar

11.3.1.2 Almanya'daki ve Almanca Konuşulan

Bölgelerdeki Hukuki Argümantasyon Çalışmaları

11.3.1.3 Hollanda'da ve Danca Konuşulan Bölgelerde

Hukuki Argümantasyon Çalışmaları

11.3.1.4 İskandinavya'daki Hukuki Argümantasyon

Çalışmaları

11.3.2 Doğu Avrupa'daki

Hukuki Argümantasyon Çalışmaları

11.3.2.1 Polonya'daki Hukuki Argümantasyon

Çalışmaları

11.3.2.2 Slovenya'daki Hukuki Argümantasyon

Çalışmaları

11.3.3 Güney Avrupa'daki

Hukuki Argümantasyon Çalışmaları

11.3.3.1 İtalya'daki Hukuki Argümantasyon Çalışmaları

11.3.3.2 İspanya ve Portekiz'deki Hukuki

Argümantasyon Çalışmaları

11.3.4 Latin Amerika'daki

Hukuki Argümantasyon Çalışmaları

11.4 Anglo-Sakson Hukuk Sistemindeki Hukuki

Argümantasyon Çalışmaları

11.4.1 İngiltere'deki Hukuki Argümantasyon Çalışmaları

11.4.2 Amerika Birleşik Devletleri'nde Hukuki Argümantasyon

Çalışmaları

11.4.3 Kanada'daki Hukuki Argümantasyon Çalışmaları

11.5 Asya'daki Hukuki Argümantasyon Çalışmaları

11.5.1 Çin'deki Hukuki Argümantasyon Çalışmaları

11.5.2 Japonya'daki Hukuki Argümantasyon Çalışmaları

Kaynaklar

12. Bölüm

Epilog: Hukuki Argümantasyon Araştırmasındaki Temel Eğilimler

12.1 Giriş

12.2 Disiplinlerarası ve Uluslararası Nitelikteki Bağımsız Bir İnceleme Alanı Olarak Hukuki Argümantasyon Araştırması

12.3 Rasyonel Pratik Tartışmaların Kurumsallaşmış Formu Olarak Hukuki Tartışmalar

12.3.1 İletişim Faaliyeti ve Sosyal Faaliyet Olarak Hukuki Argümantasyon

12.3.2 Rasyonel Pratik Tartışmanın Kurumsallaşmış Formu Olarak Hukuki Gerekçeleştirme

12.3.3 Pratik Rasyonel İdeali ve Hukuki Tartışma Kuralları

12.4 Hukuki Tartışma Kurallarının Farklı Türleri

12.4.1 Usuli Hak ve Yükümlülüklerle İlgili Kurallar

12.4.2 Müşterek Başlangıç Noktaları Hakkındaki Kurallar

12.4.3 Argüman Şema ve Kalıpları Hakkındaki Kurallar

12.4.4 Tartışmanın Sonucu Hakkındaki Kurallar

12.5 Hukuki Argümantasyonun Rasyonel Tarzda Yeniden İnşası Modelleri

12.5.1 Argümantasyonun Farklı Düzeyleri

12.5.2 Argümantasyon Kalıpları

12.6 Sonuç

Önsöz

Hukuki Argümantasyonun Temelleri'nin 1999'daki ilk baskısının ardından hukuki argümantasyon araştırmalarında muhtelif gelişmeler yaşandı. Hukuki argümantasyon araştırmasının ne durumda olduğuna dair sistematik ve eksiksiz bir resim sunabilmek adına bu gelişmelerin kitaba dahil edilmesi gerekiyordu. Sonuç itibarıyla, kitabın ilk baskısını tümüyle gözden geçirip bu gelişmeleri eklemek yabana atılmaması gereken bir fikir gibi geldi.

1999 yılında *Hukuki Argümantasyonun Temelleri*'ni kaleme almanın sebebi, 1970-1990 arasını kapsayan dönemde, farklı araştırma geleneklerinde, hukuki argümantasyon teorisinin konumu ile bu teorinin temellerinin mahiyeti hakkında canlı tartışmaların cereyan etmiş olması idi. Kitabın esasını teşkil eden düşünce; mantık, retorik, argümantasyon teorisi, hukuk felsefesi ve hukuk teorisi gibi teorik zeminlerde yeşermiş etkili ve öne çıkan hukuki argümantasyon teorilerine takdim mahiyetinde genel bir bakış sunmaktı.

1990'lardan beri hukuki argümantasyon teorisinin konumu ve temelleri hakkında görüş farklılıkları biraz daha arka planda kalmış bulunuyor; bir hukuki argümantasyon teorisine ihtiyacın ve böyle bir teorinin konumunun genel itibarıyla kabul gördüğü söylenebilir. Hukuk felsefesi, hukuk teorisi, argümantasyon teorisi ve yapay zekâ ve hukuk gibi farklı disiplinlerden araştırmacıların bir araya geldiği bilimsel toplantılarda argümantasyon her defasında konferans temalarından biri oluyor. Hatta tümüyle hukuki argümantasyona hasredilmiş konferanslar bile düzenleniyor. Alanın bilimsel dergileri hukuki argümantasyonla ilişkili özel sayılar çıkarıyor. Üniversitelerdeki hukuk eğitiminde ve hukuk mesleğini icra edenler için düzenlenen eğitim faaliyetlerinde hukuki argümantasyon eğitim programının bir kalemini teşkil ediyor. Farklı disiplinlerden ve farklı teorik yönelimlerden araştırmacılar arasında hukuki argümantasyon teorisinin temelleri ile böyle bir teoriden alınacak düşüncelerin hukuk eğitimi ve hukuk pratiği için de anlamlı olduğu hususunda bir görüş birliği bulunuyor. Son yıllarda

konuyla ilgili tartışmalar ise daha çok mevcut teorilerin belli bazı kısımlarının derinleştirilmesi ve daha incelikli hâle getirilmesine ve daha belirli alanlarda uygulanmasına odaklanmış durumda.

Belirtildiği üzere, 1999 sonrasında hukuki argümantasyon araştırmasında çeşitli gelişmeler vuku buldu. *Hukuki Argümantasyonun Temelleri*'nin ilk baskısında ele alınan Alexy, Habermas ve MacCormick gibi yazarlar ilk görüşlerini daha da genişlettiler ve teorilerinin bazı kısımlarına derinlik kazandırdılar. İlk baskıda ele alınan yazarların pek çok eseri, daha geniş bir okur kitlesine hitap edebilmeleri için farklı dillere tercüme edildi. Bu önde gelen yazarların eserleri yeni nesil araştırmacıları, söz konusu teorilerin belirli yönlerini yeni -disiplinlere ait- bakış açılarıyla derinleştirme ve yeni araştırma çizgileri ortaya çıkarma yönünde teşvik etti. Bunun yanında, başka disiplinler -mesela argümantasyon teorisi, informel mantık, yapay zekâ ve hukuk- hukuki argümantasyon çalışmasını önemli bir araştırma konusu olarak kendi gündemlerine dahil etti. Nihayet, hukuki argümantasyon teorilerinden ilham alınan düşüncelerin anayasa hukuku, Avrupa hukuku, uluslararası hukuk ve insan hakları gibi daha spesifik alanlarda uygulanması yönünde gittikçe artan bir ilgi de söz konusu.

Tümüyle gözden geçirilmiş bu yeni edisyonda, *Hukuki Argümantasyonun Temelleri*'nin ilk baskısı çeşitli yönlerden genişletilmiş bulunuyor. Kitabın temel odak noktası hâlâ yargı kararlarının gerekçelendirilmesi bağlamındaki hukuki argümantasyon çalışmaları. Farklı yazarların ortaya koyduğu çalışmalardaki yeni gelişmelerin güncel yayın ve tartışmalar temelinde ele alınarak güncellenmesinin yanında kitaba yeni iki bölüm ekledim. İlave ettiğim ilk bölüm (1), hukuki gerekçelendirme teorileri hakkındaki tartışmayı takdim mahiyetinde ve hukuki gerekçelendirme ve yorum hakkında. Diğer ilave bölüm (11) ise farklı hukuk sistemleri ile farklı ülkelerde yürütülen araştırmaların derlemesi mahiyetinde.

"Hukuki Argümantasyon ve Hukuki Yorum" başlıklı bu yeni eklenen Birinci Bölümde kitapta ele alınan farklı hukuki gerekçelendirme teori ve çalışmalarında yer alan, hukuki yorum teorisindeki anahtar kavram ve ayrımlara bir giriş sunuyorum. "Farklı Ülkelerde ve Hukuk Sistemlerinde Hukuki Gerekçelendirmedeki Hukuki Argümantasyon Yaklaşım ve Çalışmalarına Dair Bir Derleme" başlıklı diğer yeni bölüm olan On Birinci Bölümde ise temel amaç, ilgili hukuki argümantasyon çalışmalarına dair sistematik bir bakış sunmak. Söz konusu bölümde sadece kitabın önceki bö-

lümlelerinde ele alınan etkili yazarların çalışmalarının derlemesi bulunmuyor; bunun yanında hukuki argümantasyon ve hukuki gerekçelendirmenin -farklı yönlerine de- değinen tartışmalara katkı sunmuş diğer araştırmacılar da yer alıyor.

Bu yeni baskının yayımlanması, Hollanda'daki ve yurt dışındaki çok sayıda meslektaşım sayesinde mümkün oldu. İlk kitabımın gözden geçirilmiş bu hâlini meslektaşlarıma bana sağladığı malumat ve sunduğu eleştirel yorumlar sayesinde tamamlayabildim.

Evvvela yorum ve eleştirileriyle bana yardımcı olan kendi araştırma grubumdaki, yani Rhetoric Group Amsterdam'daki (ARGA) meslektaşlarıma teşekkür ediyorum.

İkincileyin, kitabın farklı bölümlerinin tamamlanmasında yorum ve eleştirileri ile büyük yardımı dokunmuş, alanda çalışan çok sayıdaki meslektaşımı teşekkür etmeliyim.

- Birinci Bölüm: Maarten Feteris (Hollanda Yüksek Mahkemesi, Erasmus Üniversitesi Rotterdam, Hollanda), Janneke Gerards (Utrecht Üniversitesi, Hollanda), Harm Kloosterhuis (Erasmus Üniversitesi Rotterdam, Hollanda) ve Franziskus Weissbarth (Bern Üniversitesi, İsviçre).
- İkinci Bölüm: Henry Prakken (Utrecht Üniversitesi, Groningen Üniversitesi, Hollanda)
- Üçüncü Bölüm: Bart Verheij (Groningen Üniversitesi, Hollanda)
- Beşinci Bölüm: William Rehg (Saint Louis Üniversitesi, Amerika Birleşik Devletleri)
- Yedinci Bölüm: Matthias Klatt (Graz Üniversitesi, Avusturya) ve Georgios Pavlakos (Glasgow Üniversitesi, Birleşik Krallık)
- Dokuzuncu Bölüm: Christian Dahlman (Lund Üniversitesi, İsveç)
- Onuncu Bölüm: Frans van Eemeren (Amsterdam Üniversitesi ve Leiden Üniversitesi, Hollanda; Jiangsu Üniversitesi, Zhejiang Üniversitesi, Çin), Harm Kloosterhuis (Erasmus Üniversitesi Rotterdam, Hollanda) ve José Plug (Amsterdam Üniversitesi, Hollanda)
- On İkinci Bölüm: Harm Kloosterhuis (Erasmus Üniversitesi Rotterdam, Hollanda) ve Willem Melching (Amsterdam Üniversitesi, Hollanda)

Nihayet, farklı ülkelerdeki hukuki argümantasyon araştırmasına dair bir derleme sunduğum On Birinci Bölümün temeli olarak kullandığım, ülkelerindeki hukuki argümantasyon çalışmaları ile ilgili malumatı bana sağlayan çok sayıdaki araştırmacıya da minnettarım:

On Birinci Bölüm: Almanya ve Almanca konuşulan ülkeler, Hanna Maria Kreuzbauer (Salzburg Üniversitesi, Avusturya); İskandinavya, Christian Dahlman (Lund Üniversitesi, İsveç); Polonya, Bartosz Brozek (Jagiellonian) University, Kraków, Polonya); Slovenya, Marko Novak (Avrupa Hukuk Fakültesi, Nova Gorica, Slovenya) ve Marijan Pavčnik (Ljubljana Üniversitesi, Ljubljana, Slovenya); İtalya, Stefano Berteau (Leicester Üniversitesi, İngiltere) ve Giovanni Tuzet (Bocconi Üniversitesi, Milan, İtalya), İspanya, Manuel Atienza (Alicante Üniversitesi, İspanya); Latin Amerika, Virgilio Afonso da Silva (São Paulo Üniversitesi, Brezilya), Manuel Atienza (Alicante Üniversitesi, İspanya), Thomas Bustamante (Minas Gerais Üniversitesi, Brezilya) ve Flavia Carbonell (Alberto Hurtado Üniversitesi, Santiago, Şili); ve Çin, Minghui Xiong (Sun Yat-sen Üniversitesi, Guangzhou, Çin) ve Chunshui Wang (Guangdong Açık Üniversite ve Sun Yat-sen Üniversitesi, Guangzhou, Çin)

Ayrıca, metnin son okumasını ve düzeltmelerini yapan Martijn Demollin'e de teşekkür ederim.

Eveline T. Feteris
Amsterdam, Hollanda
Nisan 2017